

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра бібліотекознавства та інформології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. В. Жильцов

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВЕБОМЕТРІЯ

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2284/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   »   20 19 р.

Київ – 2019

Розробник:

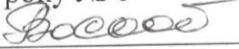
Копанєва Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Копанєва Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології.

Протокол від 25 січня 2019 року № 6

Завідувач кафедри О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

25 січня 2019 року

Гарант освітньо-професійної О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Робочу програму перевірено «26» січня 2019 р.

Заступник директора

Інституту журналістики з навчальної роботи О.А. Росінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол №
підпис (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол №
підпис (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол №
підпис (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол №
підпис (ПІБ)

ЗМІСТ

1. Опис предмета навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Результати навчання за дисципліною.....	5
4. Структура навчальної дисципліни.....	6
5. Програма навчальної дисципліни	
Змістовний модуль I.....	7
Змістовний модуль II.....	8
Змістовний модуль III.....	9
6. Контроль навчальних досягнень.....	11
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.....	11
6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.....	11
6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.....	13
6.4. Шкала відповідності оцінок.....	17
7. Навчально-методична карта дисципліни.....	18
8. Рекомендована література	
Законодавчі і нормативно-правові документи.....	20
Базова.....	20
Додаткова.....	21
Інформаційні ресурси.....	22
Додаток 1.....	17

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	-
Курс	5	-
Семестр	10	-
Кількість змістових модулів з розподілом	3	-
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	24	-
Модульний контроль	6	-
Самостійна робота	60	-
Форма семестрового контролю	Залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

XX століття характеризується як початок розвитку метричних наук. З'являються нові поняття – лібраметрія, наукометрія, бібліометрія, інфометрія, економетрія, технометрія, біометрія, соціометрія, психометрії тощо. Нові виміри додаються до процесів збору, зберігання, обробки, поширення та оцінки інформації.

Тому актуальним стає введення в програми вищих навчальних закладів навчальної дисципліни, в якій розглядаються теоретичні засади вебометрії.

Мета навчальної дисципліни – дати студентам уявлення щодо вебометрії з метою набуття практичних навичок для майбутньої професійної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з науковими підходами до вебометрії як нового напрямку діяльності бібліотек;
- освоєння термінології та закономірностей вебометрії;
- інформування про світові та вітчизняні вебометричні системи.

Навчальна дисципліна спрямована на формування **фахових (спеціальних) програмних компетентностей** освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- використовувати сучасні технології у практичній діяльності;
- генерувати нові ідеї (креативність);

- працювати в команді;
- навички міжособистісної взаємодії;
- пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

3. Результати навчання за дисципліною

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких **фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

комунікаційна – здатність суб'єкта інформаційно-комунікаційної взаємодії орієнтуватися в ситуаціях професійного спілкування, розуміти мотиви, інтенції, стратегії поведінки, фрустрації, як свої власні, так і партнерів спілкування, налагоджувати/вибудовувати та підтримувати канали соціальної та наукової комунікації;

науково-дослідна – здатність до науково-дослідницької роботи з конкретних напрямків інформаційно-бібліотечної діяльності в контексті соціально-економічного розвитку суспільства; готовність до експертної оцінки і прогнозування розвитку інформаційних об'єктів; здатність до дослідження тенденцій розвитку інформаційно-аналітичної діяльності, моніторингу ринку інформаційних продуктів і послуг, визначення стратегії його розвитку;

- *інформаційна* – здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі професійно важливої інформації із урахуванням соціокультурного контексту; вміння виокремлювати суспільно значиму інформацію із загального потоку;

- *технологічна* – використання інформаційно-комунікаційних технологій в інформаційно-бібліотечній діяльності; розвиток систем корпоративних комунікацій в інформаційно-бібліотечній сфері; здатність до проведення системного аналізу виробничо-технологічної діяльності в інформаційно-бібліотечній сфері;

- *управлінська* – здатність до управління об'єктами інформаційно-бібліотечної діяльності; готовність до стратегічного управління розвитком кадрових, фінансових, матеріально-технічних та інформаційних ресурсів; здатність до проведення економічного аналізу та оцінки ефективності і якості інформаційно-бібліотечної діяльності.

Опанування навчальною дисципліною дозволяє отримати такі **програмні результати** освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

– вміння використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень для розв'язання складних проблем та вирішення практичних завдань у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи;

– здатність використовувати знання з теорій і практики інформаційних комунікацій, новітніх медіакомунікативних технологій, сучасних технологій формування та використання інформаційних потоків різного типу у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи;

- здатність продемонструвати уміння здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;
- практичні вміння проведення моніторингу та оцінки ефективності і якості інформаційної діяльності;
- здатність формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованих висновків;
- здатність продемонструвати знання з теорії наукометрії;
- вміння формувати та досліджувати інформаційні потоки в сучасному соціально-культурному просторі;
- здатність аналізувати інформаційні ресурси;
- здатність використовувати інформаційні ресурси в організації науково-дослідної діяльності;
- здатність до фахового використання ІКТ;
- вміння роботи з новітніми ІКТ;
- уміння працювати в команді;
- здатність до застосування законів управлінської діяльності для розвитку ресурсів інформаційної діяльності.

Курс інтегрується з такими навчальними дисциплінами, як «Наукові комунікації», «Теорія документно-інформаційних потоків», «Управління електронними інформаційними ресурсами», «Інформологія», «Наукометрія», «Бібліометрія» та ін.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Витоки вебометрії								
1.1	Розвиток метричних наук	12	2	2			10	
1.2	Вебометричні дослідження	12	2	2			10	
1.3	Визначення вебометрії	2	2		2			
1.4	Вебометричні дослідження	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 1	30	8	4	2	2	20	2
Змістовий модуль II. Е-середовище наукових комунікацій								
2.1	Інформаційне середовище наукових комунікацій	12	2	2			10	
2.2	Міжнародні рейтинги вебометрії	12	2		2		10	
2.3	Визначення показників вебометрії	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 2	28	6	2	2	2	20	2
Змістовий модуль III. Вебометрія, альтметрія та бібліотеки								
3.1	Новий науковий напрям діяльності бібліотек	12	2	2			10	
3.2	Вебометрія – бібліотекознавчі дослідження	12	2	2			10	
3.3	Досвід бібліотек з вебометричних досліджень	2	2		2			
3.4	Приклади використання вебометричних досліджень	2	2			2		
3.5	Цифрова наукова інфраструктура	2	2			2		
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за модулем 4	32	10	4	2	4	20	2
	Разом за навчальним планом	90	24	10	6	8	60	6

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Витоки вебометрії

Лекція 1.1. Розвиток метричних наук (2 год.)

Співвідношення понять метрик. Вебометрія (Webometrics) – дослідження кількісних аспектів створення та використання інформаційних ресурсів, структур та технологій Мережі на основі бібліометричного та інформаційного підходів. Виникнення терміну «вебометрія» (1997). Взаємозв'язок з бібліометрією та наукометрією. Різні підходи до трактування поняття «вебометрія».

Лекція 1.2. Вебометричні дослідження (2 год.)

Основні напрямлення досліджень: веб-індикатори (індекси цитування, видимість сайтів тощо); соціальні феномени мережі (соціальні мережі, спільнота сайтів); збір даних мережі (роботи, пошукові машини, інформаційний пошук); аналіз гіперпосилань.

Web 2.0. Інструменти Web 2.0. Використання вченими для професійного спілкування соціальні медіа (блоги, мікроблоги (Twitter), соціальні мережі (Facebook, Google+ та ін.), он-лайнні платформи для роботи з бібліографічними даними та інше.

Семінар 1. Визначення вебометрії (2 год.)

Лабораторне заняття 1. Вебометричні дослідження (2 год.).

Змістовний модуль 2. Е-середовище наукових комунікацій

Лекція 2.1. Інформаційне середовище наукових комунікацій (2 год.)

Особливості інформаційного середовища наукових комунікацій: розвиток ІКТ; чітке розмежування меж між формальною і неформальною комунікаціями; зміна підходів до поняття «публікація»; «відкритий доступ»; формування віртуального наукового простору (віртуальне співробітництво, віртуальні наукові колективи, е-комунікація тощо); створення та розвиток цифрової наукової інфраструктури (е-бібліотеки, видавництва, журнали, архіви, репозиторії тощо); використання хмарних технологій тощо. Статистичні закономірності і синергетика (самоорганізація) наукових комунікацій. Перехід парадигми від книжкової і усної комунікації до цифрової комунікації.

Міжнародний рейтинг Webometrics Ranking of World Universities. Визначення показників рейтингу Webometrics (значення чотирьох індикаторів). Підтримка лозунгу «Публікуватися в мережі або зникнути». Підтримка установа і вченими ініціативи «відкритого доступу». Показник Altmetrics – видимість в мережі професійного спілкування та співробітництва вчених.

Альтернативні метрики та методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності Ranking Web of Universities (Кіберметрична лабораторія Центру наукової інформації Іспанії). Вебометричний показник відвідуваності сайтів Alexa Rating. Програми (altmetrics-інструменти) для проведення досліджень (Altmetric – www.altmetric.com/, ImpactStory – www.impactstory.org/, Plum Analytics – www.Pluma-nalytics.com/ та ін.).

Семінар 2. Міжнародні рейтинги вебометрії (2 год.)

Лабораторне заняття 2. Визначення показників вебометрії (2 год.).

Змістовний модуль 3. Вебметрія, альтметрія та бібліотеки

Лекція 3.1. Новий науковий напрям діяльності бібліотек (2 год.)

Визначення та зміст поняття «altmetrics». Термін «altmetrics» як створення і дослідження нових «метрик» для аналізу наукової комунікації поза традиційних каналів системи наукової комунікації. З розвитком altmetrics для бібліотек з'явилися нові можливості участі в процесах створення, розповсюдження та оцінки наукового знання. Міжнародний досвід вебметричних досліджень. Нові інструменти для оцінки наукової діяльності.

Лекція 3.2. Вебметрія – бібліотекознавчі дослідження (2 год.)

Перспективні оцінки бібліотекознавчих досліджень. Результати досліджень з використанням вебметрії (А. Антопольський та ін.). Два основні напрямлення вебметричних досліджень: організація і управління інформаційно-бібліотечною діяльністю; задоволення інформаційних потреб користувачів.

Створення цифрової наукової інфраструктури в рамках якої формується система ідентифікаторів авторів і об'єктів (ORCID, DOI, SPIN та ін.). Маніфест альтметрик.

Формування е-лабораторій цифрової науки в структурі бібліотеки. Міжнародні проекти по створенню віртуального дослідницького е-середовища.

Семінар 3. Досвід бібліотек з вебметричних досліджень (2 год.).

Лабораторне заняття 3. Приклади використання вебметричних досліджень (2 год.).

Лабораторне заняття 4. Цифрова наукова інфраструктура (2 год.).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування практичного заняття	1	1	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			69		68		80
Максимальна кількість балів	217						
Залік							
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $217:100=2,2$ Студент набрав: 200 балів. Оцінка: $200:2,2= 91$ бал						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів передбачена до кожної теми курсу, зміст якої полягає в таких положеннях:

- – самостійне вивчення теоретичних і науково-практичних тем;
- – самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- – підготовка наукових повідомлень.

Змістовний модуль 1. Витоки вебометрії(20 год.)

1.1 На основі опрацювання наукових і довідкових джерел розглянути різноманітні підходи до визначення понять «вебометрія», «бібліометрія», «альтметрія». Результати оформити у таблиці – 5 год.

Термін	Визначення	Джерело
--------	------------	---------

1.2. Підготувати презентацію на тему «Вебометрія це ...» – 5 год.

1.3. Взаємозв'язок з вебометрії та бібліометрії – 5 год.

1.4. Навести визначення веб-індикаторів – 5 год.

Змістовний модуль 2. Е-середовище наукових комунікацій (20 год.)

2.1. Навести приклади наукового е-середовища – 5 год.

2.2. Відкритий доступ: основні тенденції та проекти – 5 год.

2.3. Відкриті архіви: міжнародні та вітчизняні проекти – 5 год.

2.4. Навести приклади цифрової наукової інфраструктури – 5 год.

Змістовний модуль 3. Вебометрія, альтметрія та бібліотеки (20 год.)

4.1. На основі опрацювання наукових і довідкових джерел надати порівняльну характеристику визначенням: «кіберметрія», «вебометрія», «альтметрія», «вікіметрія» – 5 год.

4.2. Навести приклади бібліотекознавчих досліджень та надати їх характеристику – 5 год.

4.3. Надати характеристику цифровим ідентифікаторам – 5 год.

4.4. Навести приклади з досвіду вебометричних досліджень – 5 год.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем у робочій програмі. Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 3, виконання кожної роботи є обов'язковим.

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Змістовний модуль 1. Витоки вебометрії

1. Визначення терміну «вебометрія».
2. Взаємозв'язок вебометрії з бібліометрією та наукометрією.
3. Взаємозв'язок вебометрії з кіберметрією.
4. Різноманітність підходів трактування поняття «вебометрія».
5. Визначення неокласичних метрик.
6. Визначення сучасних метрик.

7. Виникнення терміну «вебометрія».
8. Визначення «альтметрії».
9. Вебометричні дослідження.
10. Веб-індикатори.
11. Індокси цитування.
12. Вебометрична система оцінювання сайтів бібліотек України.
13. Рейтинг університетов Webometrics.
14. Видимість сайтів.
15. Активність.
16. Відкритість.
17. Основні напрямлення досліджень.
18. Наукова е-мережа.
19. Приклади збору даних мережі.
20. Аналіз гіперпосилань.
21. Підходи до трактування поняття «вебометрія».
22. Дослідження мережевого контенту.
23. Аналіз зв'язку (link analysis).
24. Веб-аналіз цитування (web citation analysis).
25. Вебометричний рейтинг університетів світу.
26. Блогометрія.
27. Вікіметрія.
28. Збір даних мережі.
29. Феномен мережі.
30. Аналіз гіперпосилань.

Змістовний модуль 2. Е-середовище наукових комунікацій

1. Формування наукового-середовища.
2. Зміна підходів до контенту.
3. Будапештська ініціатива відкритого доступу.
4. Віртуальне співробітництво.
5. Е-комунікація.
6. Приклади використання хмарних технологій.
7. Статистичні закономірності.
8. Зміна підходів до поняття «публікація».
9. Перехід до цифрових комунікацій.
10. Синергетика наукових комунікацій.
11. Інструментарій вебометрії.
12. Web 2.0.
13. Приклади наукового е-спілкування.
14. Виникнення відкритого доступу.
15. Розвиток цифрової наукової інфраструктури.
16. Он-лайнні платформи для роботи с бібліографічними даними.
17. Приклади бібліотечних проектів з відкритого доступу.
18. Міжнародні відкриті проекти.
19. Вітчизняні відкриті проекти.

20. Берлінська декларація про відкритий доступ до наукових та гуманітарних знань.
21. Міжнародний рейтинг ВНВ.
22. Відкрита наука.
23. Відкриті наукові дані.
24. Сервіс Google Scholar «Бібліографічні посилання».
25. Е-наука (e-science) або кіберінфраструктура.
26. Приклади е-публікацій.
27. Віртуальна комунікація.
28. Онлайнове співтовариство.
29. Система «Бібліометрика української науки».
30. Google Scholar Metrics.

Змістовний модуль 3. Вебометрія, альтметрія та бібліотеки

1. Термін «альтметрія».
2. Визначення понять «вебометрія», «альтметрія», «вікіметрія».
3. Міжнародний досвід вебометричних досліджень.
4. Вітчизняний досвід вебометричних досліджень.
5. Нові можливості для бібліотек.
6. Характеристика цифрових ідентифікаторів.
7. Інформаційно-аналітична система «Бібліометрика української науки».
8. Реєстр інтернет-активних науковців України.
9. Бібліотекознавчі дослідження з вебометрії.
10. Основні напрямлення вебометричних досліджень.
11. Джерельна база для експертного оцінювання результативності діяльності вчених і дослідницьких колективів.
12. Національна складова проекту Ranking of Scientists (Cybermetrics Lab).
13. Споріднені ВНЗ в «Бібліометриці української науки».
14. Рейтинг за даними Google Scholar відомств та установ.
15. Розподіл учених за індексом Гірша.
16. Рейтинг відомств і установ за даними Scopus.
17. Рейтинг установ у Ranking Web of Research Centers.
18. Рейтинг журналів у Scopus.
19. Рейтинг журналів у Web of Science.
20. Наука України та держав-сусідів в системі SCImago Journal & Country Rank.
21. Сайти журналів (у тому числі з англomовним інтерфейсом) на платформі, що підтримує телекомунікаційний протокол OAI-PMH.
22. Періодичних видання у загальнодоступних науково-інформаційних, реферативних та бібліометричних системах.
23. Періодичних видання Directory of Open Access Journals.
24. Перспективність вебометричних досліджень.
25. Створення цифрової наукової інфраструктури.
26. Визначення ідентифікаторів авторів, об'єктів.
27. Маніфест альт метрик для наукових бібліотек.

28. Віртуальні дослідницькі середовища.
29. «Бібліотека без стін».
30. Бібліотеки – «Лабораторії XXI° століття».

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Кількість балів
Відмінно	A	100-90
Дуже добре	B	82-89
Добре	C	75-81
Задовільно	D	69-74
Достатньо	E	75-81
Незадовільно	FX/F	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни "Вебометрія"

Разом: 90 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 6 год., лабораторні заняття – 8 год., мк – 6 год., самостійна робота – 60 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III	
Назва модуля	Витоки вебометрії		Е-середовище наукових комунікацій		Вебометрія, альтметрія та бібліотеки	
Кількість балів за модуль	69 б.		68 б.		80 б.	
Лекції	відвідування – 2 б.		відвідування – 1 б.		відвідування – 2 б.	
Теми лекцій	Розвиток метричних наук – 1 б.	Вебометричні дослідження – 1 б.	Інформаційне середовище наукових комунікацій – 1 б.		Новий науковий напрям діяльності бібліотек – 1 б.	Вебометрія – бібліотекознавчі дослідження – 1 б.
Теми семінарських занять	Визначення вебометрії – 1+10 б.		Міжнародні рейтинги вебометрії – 1+10 б.		Досвід бібліотек з вебометричних досліджень – 1+10 б.	
Теми лабораторних занять	Вебометричні дослідження – 1+10 б.		Визначення показників вебометрії – 1+10 б.		Приклади використання вебометричних досліджень – 1+10 б.	Цифрова наукова інфраструктура – 1+10 б.
Самостійна робота	5x4=20 б.		5x4=20 б.		5x4=20 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.		Модульна контрольна робота 3 – 25 б.	
Підсумковий контроль	залік					

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Про затвердження Порядку проведення державної атестації наукових установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2017 р. N 540 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/540-2017-%D0%BF>
2. Про затвердження Методики оптимізації (атестації) бюджетних наукових установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, та плану оптимізації (атестації) бюджетних наукових установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок коштів державного бюджету: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. N 1176 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1176-2011-%D0%BF> .
3. Про затвердження Порядку оцінки розвитку діяльності наукової установи: Наказ МОН України від 03.04.2012 № 399 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0629-12> .

Базова

4. Анализ цитирования в библиометрии / С. В. Бредихин, А. Ю. Кузнецов, Н. Г. Щербакова. – Новосибирск : ИВМиМГ СО РАН, НЭИКОН, 2013. – 344 с.
5. Бібліометрика української науки : інформаційно-аналітична система [текст] / Л. Костенко та ін. // Бібл. вісн. – 2014. – № 4. – С. 8-12.
6. Жабін О. І. Технологічні трансформації в бібліотеці: від бібліографування до наукометрії [текст] / О. І. Жабін. – Наук. пр. НБУВ. – К., 2015. – С. 346–360.
7. Картина науки в библиометрических портретах ученых [текст] / Л. И. Костенко, О. И. Жабин, Е. А. Кухарчук, Т. В. Симоненко // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – 2014. – Вып. 12. – С. 70-78.
8. Колесникова Т. А. Оценка результативности научных исследований: библиометрия [текст] / Т. А. Колесникова, Е. В. Матвеева // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту – 2015. – № 4 (58). – С. 7-22.
9. Копанєва В. О. Становлення наукометрії як навчальної дисципліни [текст] / Вісник Книжкової палати. – № 6. – С. 29-31.
10. Копанєва Є. Національні індекси наукового цитування [текст] / Є. Копанєва // Бібл. вісн. – 2012. – № 4. – С. 29-35.

11. Кухарчук Є. О. Представлення української науки в наукометричній надбудові SciVal корпорації Elsevier [текст] / Є. О. Кухарчук // Наукові праці НБУВ. – 2015. – Вип. 41. – С. 382-396.
12. Кухарчук Є. Світові наукометричні системи [текст] / Є. Кухарчук // Бібл. вісн. – 2014. – № 5. – С. 7-11.
13. Мриглод І. Наука України у світовому інформаційному просторі / І. Мриглод, О. Мриглод // Вісник Національної академії наук України. – 2007. – № 10. – С. 3-18.
14. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : [монографія] / Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанєва, Т. В. Симоненко ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – 173 с.
15. Наукове декларування в е-середовищі університету [текст] / О. В. Воскобойникова-Гузєва, В. О. Копанєва, Л. Й. Костенко // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. – 2017. – Вип. 23. – С. 192-198.
16. Наукометрія : методологія та інструментарій [текст] / Л. Й. Костенко та ін. // Вісн. кн. палати. – 2015. – № 9. – С. 25-29.
17. Про вимірювання наукової ефективності [текст] / О. І. Мриглод, Р. Кенна, Ю. В. Головач, Б. Берш // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 10. – С. 76-85.
18. Симоненко Т. В. Бібліометричні системи Scopus і Google Scholar: сфери використання [текст] / Т. Симоненко // Бібл. вісн. – 2012. – № 2. – С. 10-13.
19. Соловяненко. Д. Політика індексації видань у наукометричних базах даних Web of Science та SciVerse Scopus [текст] / Д. Соловяненко // Бібл. вісн. – 2012. – № 1. – С. 6-20.

Додаткова

20. Горовий В. М. Критерії якості наукових досліджень у контексті забезпечення національних інтересів / В. М. Горовий // Вісник Національної академії наук України. – 2015. – № 6. – С. 74-80.
21. Земсков А. И. Библиометрия: взгляд на проблему. Сравнение уровня цитирования научных статей в разных странах / А. И. Земсков // Научные и технические библиотеки. – 2014. – № 9. – С. 22-44.
22. Копанєва Е. А. Вебометрические показатели научной периодики Украины / Е. А. Копанєва // Научные и технические библиотеки. – 2013. – № 5. – С. 75-82.
23. Копанєва В. О. Методи оцінки результатів наукової діяльності [текст] / В. О. Копанєва // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 8-10 жовт. 2013 р.). – К., 2013. – С. 343-344.

24. Копанєва В. О. Наукова бібліотека: від е-каталогу до е-науки // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2016. – № 3. – С. 4-10.
25. Копанєва В. О. Наукова комунікація: від відкритого доступу до відкритої науки // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – № 2. – С. 35-45.
26. Копанєва В. О. Питання розвитку бібліометрії та наукометрії в Україні. [текст] / В. О. Копанєва // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.). – К., 2014. – С. 394-395.
27. Копанєва В. О. Становлення наукометрії як навчальної дисципліни [текст] / В. О. Копанєва // Вісник Книжкової палати. – 2017. – № 6. – С. 29-31.
28. Костенко Л. Й. Синергетика в бібліометрії та наукометрії [текст] / Л. Й. Костенко // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 8-10 жовт. 2013 р.). – К., 2013. – С. 345-346.
29. Костенко Л. Бібліотека та наукометрія: світовий досвід, українська перспектива / Л. Костенко, Д. Соловяненко // Бібліотечний вісник. – 2009. – № 6. – С. 29-32.
30. Лукашевич Т. Г. Міжнародний досвід оцінювання наукової діяльності [текст] / Т. Г. Лукашевич // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.). – К., 2014. – С. 425-427.
31. Мазов Н.А. Альтернативные подходы к оценке научных результатов / Н. А. Мазов, В. Н. Гуреев // Вестник Российской академии наук. – 2015. – № 2, том 85. – С. 115-122.
32. Маршакова И. В. Система цитирования научной литературы как средство слежения за развитием науки [монография] / И. В. Маршакова. – М.: Наука, 1988. – 287 с.
33. Наукометрія проти інсинуацій / А. Шевченко, М. Іоргов, В. Шадуро // Дзеркало тижня. – 2013. – № 38, 18 жовтня 2013.

Інформаційні ресурси

34. Бібліометрика української науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu/>.
35. Вебометричний рейтинг бібліотек України / Biblio Webometrics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biblio-ranking.in.ua/>
36. Лейденський маніфест для наукометрії [Електронний ресурс] / Д. Хикс, П. Воутерс і др.; А. А. Исэрова (пер.). – Режим доступу: <http://www.igh.ru/about/news/1053/>.
37. Мазов Н. А. Библиометрические системы в поддержку научных исследований [Электронный ресурс] / Н. А. Мазов, В. Н. Гуреев // Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки,

культуры, образования и бизнеса: Труды XXII международной конференции (Крым, Судак, 6-14 июня 2015 г.)

38. Bibliometrics: The Leiden Manifesto for research metrics [Electronic resource] / D. Hicks, P. Wouters, L. Waltman, S. de Rijcke, I. Rafols // Nature, April 23, 2015 (vol. 520), pp. 429-431. – Electronic data. – Mode of access: <http://www.nature.com/news/bibliometrics-the-leiden-manifesto-for-research-metrics-1.17351>

39. Google Scholar [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://scholar.google.com.ua/> .

40. Ranking Web of Research Centers [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://research.webometrics.info/>.

41. San Francisco Declaration on Research Assessment [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.ascb.org/dora/>

42. SCImago Journal & Country Rank [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.scimagojr.com/>

43. Scopus [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://www.scopus.com/>.

44. Web of Science [Electronic resource]. – Electronic data. – Mode of access: <http://webofscience.com/>

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 1 Витоки вебометрії

Семінар 1.

Визначення вебометрії (2 год.)

1. Визначення терміну вебометрія.
  2. Виникнення терміну вебометрія.
  3. Практичне значення вебометрії.
- Базова література:* 4, 7, 13, 16-17,
Додаткова література: 21, 22-26, 30

Змістовний модуль 2

Е-середовище наукових комунікацій

Семінар 2.

Міжнародні рейтинги вебометрії (2 год.)

1. Міжнародний рейтинг Webometrics Ranking of World Universities.
  2. Визначення показників рейтингу Webometrics.
  3. Бібліометрична система оцінювання сайтів бібліотек України Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського (biblio-ranking.in.ua/).
  4. Показник інтенсивності використання сайту Alexa Rating (www.alexa.com/).
  5. Altmetrics-інструменти.
- Базова література:* 5, 7-9, 12, 16, 18-19
Додаткова література: 22, 29-31, 35, 40

Змістовний модуль 3

Вебометрія, альтметрія та бібліотеки

Семінар 3.

Досвід бібліотек з вебометричних досліджень (2 год.)

1. Визначення понять «вебометрія», «альтметрія».
  2. Міжнародний досвід вебометричних досліджень.
  3. Вітчизняний досвід вебометричних досліджень.
  4. Надати оцінку бібліотекознавчих досліджень з використанням вебометрії.
  5. Основні напрямлення вебометричних досліджень.
- Базова література:* 4, 7, 10, 12, 14, 16
Додаткова література: 22, 24-25, 27-29, 31, 40

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 1 Витоки вебометрії

Лабораторне заняття 1. Вебометричні дослідження (2 год.)

Мета заняття – ознайомитися з вебометричними дослідженнями та їх можливостями.

Завдання:

1. Веб-індикатори (індекси цитування, видимість сайтів тощо).
2. Соціальні феномени мережі.
3. Вебометрична система оцінювання сайтів бібліотек України Кіровоградської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського (biblio-ranking.in.ua/).
4. Використання безкоштовного сервісу для визначення показників цитування в системі Scopus (<https://www.scopus.com/search/form/authorFreeLookup.uri>).

Базова література: 4, 7-8, 12, 18-19

Додаткова література: 20-22, 26-30, 32, 34, 35, 43-44

Змістовний модуль 2 Е-середовище наукових комунікацій

Лабораторне заняття 2. Визначення показників вебометрії (2 год.)

Мета заняття – ознайомлення зі створенням вебометричних показників.

Завдання:

1. Імпакт-фактор мережі.
2. Аналіз цитування.
3. Приклади автоматизованого індексування посилань.
4. Визначення показників рейтингу Webometrics.
5. Сучасні метрики.
6. Визначення метрики сучасного джерела.
7. Метрика журналу, автора, рівня статті.

Базова література: 4, 7-8, 10-12, 16, 19

Додаткова література: 20-22, 24-25, 29-33, 37

Змістовний модуль 3 Вебометрія, альтметрія та бібліотеки

Лабораторне заняття 3.

Приклади використання вебометричних досліджень (2 год.)

Мета заняття – ознайомлення з використанням вебометричних досліджень.

Завдання:

1. Визначення терміну «альтметрія».

2. Міжнародний досвід використання вебметричних досліджень.
3. Приклади досліджень з використанням вебметрії.
4. Система ідентифікаторів авторів і об'єктів.
5. Приклади використання маніфесту альтметрик.

Базова література: 4, 7-8, 10-12, 16, 19

Додаткова література: 20-22, 24-25, 29-33, 37

Лабораторне заняття 4.

Цифрова наукова інфраструктура (2 год.)

Мета заняття – ознайомлення зі створення цифрової інфраструктури.

Завдання:

1. Цифровий ідентифікатор ORCID.
2. Цифровий ідентифікатор DOI.
3. Приклади формування е-лабораторії цифрової науки.
4. Проекти віртуального дослідницького е-середовища.

Базова література: 4, 7-8, 10-12, 16, 19

Додаткова література: 20-22, 24-25, 29-33, 37